

RĪGAS SV. JĒKABA KATEDRĀLES VĒSTNESĪTIS

Nr. 3 (332)
2019. gada
3. februāris

Harizmātiskajai kopienai “Effata” - 25

Vārds “harizmāti” kristiešu saimē vienmēr izraisa sakustēšanos – karstu atbalstu vai aukstu noliegumu, pat uzskatot šīs kopienas par kaitīgām Kristus miesai. Taču fakts, ka reiz 1967. gadā Dukeinas universitātē Pitsburgā (ASV) ar īpašu Svētā Gara pieskārienu aizsākusies katoļu harizmātiskās atjaunotnes kustība nav iznīkusi, bet pieaug un dod jaunus atzarus dažādās pasaules valstīs, arī Latvijā, liecina par Dzīvības, kas nāk no augšienes, klātbūtni. Latvijā katoļu un arī citu konfesiju kristiešu vidū ļabi pazīstamā Rīgas Sv. Jēkaba katedrāles harizmātiskā kopiena “Effata” šogad svin jau 25.gadskārtu.

Lai labāk izprastu šo katoliskajai Baznīcai doto Gara dāvanu un gūtu par to kādu priekšstatu, vispirms paraudzīsimies uz to caur Svēto Rakstu dzidro lēcu.

Vārds „charisma” nāk no sengrieķu valodas un nozīmē dāvanu, tas atvasināts no „charis”, kas apzīmē žēlastību. Tātad tā ir Kunga žēlastības dāvana - ne vienmēr saprotama un bieži neatbilst mūsu priekšstatiem par pareizu un solīdu Dieva

godināšanu draudzē. Arī Trīsvienīgā Dieva trešā persona – Svētais Gars, no kura liesmas šī atjaunotne reiz aizdegās ASV mācību iestādes studentu garīgo aprūpētāju sirdīs, ir visdziļākā noslēpuma apņemts, taču liecības un apsolījumi par Gara darbību un izliesanos rodami jau Vecajā Derībā. Praviētis Joēls, gara acīm skatīdams Jaunās Derības laikus, raksta: “*Un tad notiks, ka Es izliešu Savu Garu pār visu miesu un jūsu dēli un jūsu meitas pasludinās nākamās lietas, jūsu vecaji redzēs atklāsmes sapņos, bet jaunie redzēs parādības.* Arī pār kalpiem un kalponēm *Es izliešu tais pašās dienās Savu Garu*” (Jo 3, 1-2). Jaunajā Derībā pati Baznīca dzimst ar Gara nonākšanu kā harizmātiska draudze, kurā : “[...] *visi tika piepildīti ar Svēto Garu un sāka runāt citās mēlēs, kā Gars tiem deva izrunāt*” (Apd 2,4) un izraisa neizpratni – pirmdraudzes brāļi un māsas tiek noturēti par piedzērušiem. Apustulis Pāvils liecina par Gara dāvanām, kas tiek dotas Kristus Baznīcai (skat. 1 Kor 12.nod.) un arī Gara

redzēs parādības. Arī pār kalpiem un kalponēm *Es izliešu tais pašās dienās Savu Garu*” (Jo 3, 1-2). Jaunajā Derībā pati Baznīca dzimst ar Gara nonākšanu kā harizmātiska draudze, kurā : “[...] *visi tika piepildīti ar Svēto Garu un sāka runāt citās mēlēs, kā Gars tiem deva izrunāt*” (Apd 2,4) un izraisa neizpratni – pirmdraudzes brāļi un māsas tiek noturēti par piedzērušiem. Apustulis Pāvils liecina par Gara dāvanām, kas tiek dotas Kristus Baznīcai (skat. 1 Kor 12.nod.) un arī Gara

(turpinājums 3.lpp)

DIEVKALPOJUMI RĪGAS SV. JĒKABA KATEDRĀLĒ

augli: "Bet Gara auglis ir: mīlestība, prieks, miers, pacietība, laipnība, labprātība, uzticamība, lēnprātība, atturība" (Gal 5, 22).

Svētdiena, 3.februāris.

Parastā liturģiskā laikposma 4. svētdiena.

Jēzus Sirds godināšana.

Visv. Sakramenta adorācija.

Sv. Blazijs, bīskaps un mocekļi.

Svētība pret kakla slimībām

8.00 Sv. Mise par Irēnu Osipenoku – 77. gadu dzimšanas dienā, par + Jadvīgu Kroli un mirušajiem, devējas nodomā. Lūgšana „Svētais Dievs”

9.15 Marijas Leģions Svētdienas sk. telpās

11.00 Galvenā Sv. Mise par Zītmaņu ģimenes mirušajiem

Jēzus Sirds dievkalpojums

Svētlietu pasvete

15.00 Sv. Mise (bērniem) par draudzi

18.00 Vesperes

18.30 Sv. Mise par Aināru Zariņu – patecībā par nodzīvotajiem 45 dzīves gadiem

Pirmdiena, 4.februāris

8.00 Sv. Mise par Lijas Rihteres veselību un labklājību

Otrdiena, 5.februāris. Sv. Agate, jaunava un mocekļi. Piemiņas diena.

8.00 Sv. Mise par Andas Rihteres veselību un viņas ģimenes labklājību

11.00 Sv. Mise Gailezera pansionātā

18.30 Pirmslaulību tikšanās Svētdienas sk. telpās

Šodien tiek svētīta maize un ūdens

Maizi un ūdeni līdzi ņemam paši

Trešdiena, 6.februāris. Sv. Pāvils Miki un viņa biedri, mocekļi. Piemiņas diena.

8.00 Sv. Mise par +Līviju Vilciņu

16.30 – 18.30 Grēksūdze

Ceturtdiena, 7.februāris

8.00 Sv. Mise par Līgas Jolantas veselību

18.00 Adorācija

19.00 Sv. Mise jauniešiem par Gunta Bāliņa dziedināšanu

Pedalās kustības „Pro Sanctitate” ansamblis

Piektiena, 8.februāris

8.00 Sv. Mise par +Solomeju un +Haraldu Grantiem. Jēzus Sirds litānija

Sestdiena, 9.februāris

8.00 Sv. Mise par Skaru dzimtas dzīvajiem un mirušajiem

Svētdiena, 10.februāris. Parastā liturģiskā laikposma 5. svētdiena.

8.00 Sv. Mise un lūgšana „Svētais Dievs”

09.15 Marijas Leģions Svētdienas sk. telpās

11.00 Galvenā Sv. Mise par +Irēnu. Garīgā semināra audzēkņu iesvete par akolītiem. Mazo svētību piešķiršana Garīgā semināra audzēkņiem

13.15 Uzšākas Svētdienas skolas nodarbības

15.00 Sv. Mise (bērniem) par Sokolovu ģimeni

18.00 Vesperes

18.30 Sv. Mise par draudzi

Pirmdiena, 11.februāris. V. J. Marija no Lurdas. Vispasaules slimnieku diena.

8.00 Sv. Mise par +Pēteri Sparānu

Otrdiena, 12.februāris

8.00 Sv. Mise par Aldi Ziemeli

18.30 Saderināto un iemīļjušos tikšanās sv.

Rīgas Svētā Jēkaba katedrāles garīdznieku kontaktāruņi

Sv. Jēkaba katedrālē:

tāl. 67326419

Pr. Pauls Kļaviņš, administrators:

tāl. 67224314, mob. 27001445

Pr. Valters Vārpsalietis, vikārs:

mob. 25920913

Diak. Gunārs Konstantinovs:

tāl. 67326419, mob. 29654800

sk. telpās;

19.00 Sv. Mise Onkoloģiskajā centrā

Trešdiena, 13.februāris

8.00 Sv.Mise par +Maksimu

16.30 – 18.30 Grēksūdze

Ceturtdiena, 14.februāris.

Svētie Kirils, mūks un Metodijs, bīskaps.

Eiropas aizbildņi.

8.00 Sv. Mise Ingas Nesteres nodomā par mirušajiem

18.00 Adorācija

19.00 Sv. Mise jauniešiem par Pēteri

Bērziņu viņa dzimšanas dienā. Piedalās ansamblis „Effata”

Piektdiena, 15.februāris

8.00 Sv. Mise par +Antonīnu Bratuškinu.

Jēzus Sirds litānija

11.00 Sv. Mise Aglonas Dievmātes godam

Sestdiena, 16.februāris

8.00 Sv. Mise par Aldi Priedi

Svētdiena, 17.februāris.

Parastā liturģiskā laikposma 6. svētdiena.

8.00 Sv. Mise un lūgšana „Svētais Dievs”

9.15 Marijas Leģions svētdienas sk. telpās

11.00 Galvenā Sv. Mise par Bērtuli Piziču – atceroties viņa dzimšanas dienu. Kopienas

„Effata” 25 gadu atcere kopš tās

dibināšanas. Svin V. E. arhibīskaps

15.00 Sv. Mise (bērniem) par draudzi

18.00 Vesperes

18.30 Sv. Mise par +Emīliju Paulēnu

Pirmdiena, 18.februāris

8.00 Sv. Mise devēja nodomā par mirušo

Otrdiena, 19.februāris

8.00 Sv. Mise par Sarmītes un Ēdvīna

ģimenēm

18.30 Pirmslaulību tikšanās sv. sk. telpās;

Trešdiena, 20.februāris

8.00 Sv.Mise par Daņilānu ģimeni –

Zenona, Janīnas un Arīta veselību;

16.30 – 18.30 Grēksūdze

Ceturtdiena, 21.februāris

8.00 Sv. Mise devēja nodomā par mirušo

18.00 Adorācija

19.00 Sv. Mise jauniešiem par +Viktoru

Šendo. Piedalās kopienas ansamblis

„Kamila”

Piektdiena, 22.februāris

8.00 Sv. Mise par Reģīnas Jakoveles

veselību. Jēzus Sirds litānija

11.00 Sv. Mise Redzes invalīdu pansionātā

Sestdiena, 23.februāris

8.00 Sv. Mise par +Juzefu un +Česlavu

Piotrovičiem

18.00 Sv. Mise – dziedināšanas

dievkalpojums

Svētdiena, 24.februāris.

Parastā liturģiskā laikposma 7. svētdiena.

8.00 Sv. Mise un lūgšana „Svētais Dievs”

9.15 Marijas Leģions Svētdienas sk. telpās

11.00 Galvenā Sv. Mise par Moldānu

ģimenes mirušajiem un Venerandu Istrovu

13.15 Svētdienas skolas nodarbības

Svētdienas sk. telpās

15.00 Sv. Mise (bērniem) par Petrovu,

Šimanovsku, Dortēnu un Šaicānu ģimenēm

18.00 Vesperes

18.30 Sv. Mise par draudzi

Harizmātiskajai kopienai

“Effata” - 25

(turpinājums no 1. lpp)

Svētie Raksti uzmodina jautājumu, vai, noraidot neizprotamo un personiski nepieņemamo, nepastāv iespēja atraidīt Kunga dāvanu, jo Viņš nav to pielāgojis mūsu uzvedības standartiem? Kā atpazīt, kāds gars vada kopienu? Apustulis Pāvils piedāvā harizmātisko kopienu atpazīšanas kritēriju – vai tās dod šo Gara Augli, kā Kristus mācījis: “*Tā katrs labs koks nes labus augļus, bet nelabs koks nevar nest*

labus augļus. Labs koks nevar nest nelabus augļus, un nelāga koks nevar nest labus augļus” (Mt 7, 17-18).

Harizmātiskā kopiena “Effata” Jēkaba katedrālē dzimusi pēc Filipa - Pāvila evaņģelizācijas kursiem, kurus Rīgā 1993. gada vasarā vadīja katoļu misionāri no Meksikas un Itālijas, tātad var teikt, ir šīs evaņģelizācijas auglis. 2001. gadā dibināta izdevniecība "Effata", kas izdod atjaunotnes literatūru, bet 2002. gada 28. jūlijā kopiena ieguvusi oficiālu Baznīcas apvienības statusu. Tās nosaukums – “Effata” jeb “Atveries” ir lūgšanas auglis un nāk no Mk 7, 34, kur Jēzus atver kurlmēmā ausis un atraisa mēli. Kopienas mērķis, atbilstoši nosaukumam jau no pirmsākumiem ir evaņģelizācija – atvērt cilvēku sirds ausi evaņģēlija dziedinošajai vēstij un mudināt slavēt Kungu par dzirdēto Vārdu. Kopiena ir ekumeniska, kā arī atvērta visu vecumu cilvēkiem ar dažādu garīgās dzīves brieduma pakāpi un šī mērķa aktualitāte jaunās evaņģelizācijas kontekstā ir tikai pieaugusi, taču sakņojas Evaņģēlija mācībā saskaņā ar visu to patiesības kopumu un tradīcijām, kas ir katoliskajā Baznīcā. Kopiena vēlas palīdzēt cilvēkiem labāk iepazīt Baznīcu, sniegt atbalstu un garīgu stiprinājumu, kopā slavējot Dievu un lūdzoties vienam par otru. Dažkārt šī harizmātiskajām kopienām raksturīgā slavēšana izraisa diskusijas, pat pretestību – vai tā iederas Baznīcā, taču tai rodams dziļš bibliisks pamats – jau ķēniņš Dāvids slavēja Kungu, dejodams Derības šķirsta priekšā: *“Un, kad Tā Kunga derības šķirsts ar derības likumiem nonāca Dāvida pilsētā, tad Mihala, Saula meita, skatījās laukā pa logu un redzēja ķēniņu*

Dāvidu, kā tas lēkāja un dejoja, un viņa savā sirdī to nonicināja” (1 Lku 15, 29) un bija nicināts – tātad šī neizpratne ir attiecībā uz neordinārām Kunga klātbūtnes izpausmēm ir klātesoša no senseniem laikiem. Jaunajā Derībā apustulis Pāvils aicina doties Gara noreibumā, atmetot pasaulīgos apreibināšanās līdzekļus: *“Un neapreibināties ar vīnu, no kā ceļas izlaidīga dzīve, bet topiet Gara pilni, runādami cits uz citu psalmos, himnās un garīgās dziesmās, dziedādami un slavēdami To Kungu savās sirdīs” (Gal 5, 18-19)* un kopienā “Effata” šī slavēšanas tradīcija joprojām dzīvo un attīstās.

Bieži šādu kopienu vadītāji ir laji, arī šobrīd kopienu “Effata” vada Ģirts Reimats, kurš nav garīdznieks, taču tai savā laikā bijusi iespēja piedzīvot lielu žēlastību – 1996.-2002.g. par to atbildīgais bija pr. Zbigņevs Stankevičs, pašreizējais Rīgas arhibīskaps metropolīts, kurš joprojām ar redzīgu skatu un atbalstu seko šādu kopienu aktivitātēm.

Uzstājoties 2012. gada bīskapu Sinodē Romā, V.E. arhibīskaps Z.Stankevičs veltīja lielu uzmanību Baznīcas attieksmei pret šīm harizmātiskajām kustībām jaunās evaņģelizācijas kontekstā. Viņa teiktais izgaismoja problēmas un šķēršļus, kas traucē to harizmas iekļaut evaņģelizācijas darbā – daļa priesteru nevēlas uzņemties šo grupu pastorālo aprūpi, jo mācību laikā nav attiecīgi sagatavoti. Arhibīskaps arī norādīja, ka kustību vadītājiem lajiem bieži trūkst teoloģiskās sagatavotības, tie nereti kļūdās Baznīcas doktrīnā un viņa sacītais paskaidro dažkārt šādās kopienās sastopamo deviāciju jeb noviržu cēloni un

atklāj to “ārstēšanas” iespējas - tām nepieciešams prasmīgs, rūpīgs gans. 2012.gada Sinodē arhibīskaps aicināja iedrošināt priesterus uzņemties šādu jauno harizmātisko grupu garīgo aprūpi, lai tās iegūtu izpratni par veselīgu teoloģiju, tai sekotu un Gars netiktu apslāpēts.

Savukārt kopiena “Effata” turpina savu ceļu Gara vadībā, galīgo spriedumu par darba augļiem uzticot Kungam: *“katra darbs tiks redzams: tiesas diena to atklās, jo tā parādīsies ar uguni, un, kāds kura darbs ir, to uguns pārbaudīs. Ja kāda darbs, ko tas uzcēlis, paliks, tas dabūs algu”* (1 Kor 3, 13-14).

Stella Jurgena

Pašreizējam vispārējam dievkalpojumu kalendāram - 50

Baznīcas pienākums ir svinēt Kristus pestīšanas darbu laika ietvaros, izvērsti atklājot visu Kristus noslēpumu, sākot ar Dieva Dēla iemiesošanos un dzimšanu līdz nāvei, augšāmcelšanai, debesīs uzkāpšanai un Svētā Gara nosūtīšanai, gaidot ar cerību Jēzus atkal atnākšanu.

Pati laika dimensija ir ietverta Kristus atpestīšanā, kas notika laikā un turpina notikt, līdz laika vairs nebūs. Baznīca savā publiskajā lūgšanā un kalpošanā, ko saucam par liturģiju, svin šos notikumus, kuros Jēzus ir klātesošs caur savu Vārdu un iedarbīgajām zīmēm, kuras saucam par sakramentiem.

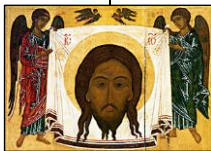
Sekojojot jūdaisma tradīcijai, kristieši sākumā ievēroja sabatu, kas pēc Jēzus augšāmcelšanās piepildījās svētdienas kā „Kunga dienas” (Atkl 1, 10) svinēšanā. Jēzus atpestīšanas darba īpašā piemiņa Lieldienās ar laiku tika atklāta vēl citās

dienās: Lielajā piektdienā un Lielajā ceturtdienā. Vasarsvētki attīstījās pēc jūdu tradīcijas un Svētajiem Rakstiem (sal. Apd 2, 1). Ar 4.gadsimtu Romas Baznīcā svinēti Ziemassvētki, tad arī Kunga parādīšanās svētki, gatavošanās uz Jēzus atnākšanu Adventā, lūgšanas un gandares laiks gavēņa laikā.

Sākumā Baznīcas gads tika aizsākts 25.martā, kad „Vārds kļuva miesa” (Jņ 1, 14) un to uzskatīja par pasaules radīšanas dienu. Vēlāk tas aizsākās ar Adventu, kas ievadīja tā saucamo Jēzus Kristus svētku ciklu, kamēr paralēli attīstījās Jaunavas Marijas un svēto svinību cikli. Ticības mocekļus pieminēja viņu nāves gadskārtā, bet Jaunavai Marijai veltītie svētki ieviesās atbilstoši Baznīcas mācības dogmatiskajai attīstībai: Dieva Māte, Bezvainīgi ieņemtā, Debesīs uzņemtā. Pie dogmatiskiem svētkiem varētu minēt arī Vissvētākās Trīsvienības, Kristus Miesas un Asins, Jēzus Sirds, Svētās Ģimenes un Kristus Karaļa svētkus.

Gadsimtu gaitā ieviesās daudz svēto piemiņas dienu un svētku, kā arī astoņu dienu svinēšanas – oktāvu tradīcijas. Jau pāvesta Pija XII laikā (1955.gadā) oktāvu skaits tika samazināts, Jāņa XXIII laikā (1960.gadā) tika vairāk sistematizēts liturģiskais gads, taču pašreizējais Baznīcas dievkalpojumu kalendārs tika sakārtots ar Pāvila VI dokumentu *Mysterii paschalis* (1969.gada 14.februārī) un Ritu kongregācijas dokumentu *Anni liturgici* (1969.gada 21.martā).

Reformas nolūks bija izcelt Jēzus Lieldienu noslēpumu un atpestīšanas noslēpumu svinēšanu laika ietvaros, kā arī saglabāt tikai to svēto pieminēšanu, kuru svinēšanai piemīt vispārējs raksturs.

Vietējie svētie (piemēram, sv. Meinards 14.augustā) paliek tikai konkrēto teritoriju kalendāros. Protams, katrs svētais savā veidā liecina par Kristus noslēpumu, tomēr laika gaitā svēto skaits un nozīme tomēr mazināja šī noslēpuma svinēšanu. 1950. gadā svēto skaits kalendārā bija pieaudzis līdz 262 svētajiem.

1969. gada reformas rezultātā Kristus, Dievmātei un svētajiem veltītus svētkus gada laikā obligāti svinam 102 reizes, pēc izvēles pieminam 95 reizes. Pārējās dienas paliek brīvas mūsu pestīšanas noslēpuma svinēšanai – 168 dienas vai pat 266 dienas, ja atskaita izvēles piemiņas dienas. Reformas rezultātā 106 svētajiem veltītas svinamas un piemiņas dienas izņēma no vispārējā kalendāra, atstājot tās iekļaušanai vietējos kalendāros. Jaunajā kalendārā tomēr ietvēra no valstīm ārpus Eiropas nākušos svētos, piemēram, Nagasaki mocekļus (6.februārī) un Ugandas mocekļus (3.jūnijā), lai uzsvērtu svēto sadraudzības vispārīgumu. Hronoloģiski pirmajiem desmit gadsimtiem piederēja 64 svētie, savukārt 20. gadsimtam tikai divi – pāvests Pījs X un Marija Goretti.

Pēdējo 50 gadu laikā Baznīcas vispārējam kalendāram pievienoti vairāki 20. gadsimta svētie: pāvesti Jānis XXIII (11.oktobrī), Pāvils VI (29.maijā), Jānis Pāvils II (22.oktobrī), Terēze Benedikta (Edīte Šteina, 9.augustā). Jaunavu Mariju apceram arī kā Baznīcas Māti (pirmdienā pēc Vasarsvētkiem), Jēzu kā augsto Priesteri (ceturtdienā pēc Vasarsvētkiem). Latvijas vietējā kalendārā svētdiena ap sv. Jēkaba dienu (25.jūliju) atzīmēta kā Baznīcas iesvētīšanas gadadiena, 14.augusts kā sv. Meinarda svētki.

Svinot Romas Baznīcas kalendāra reformas 50 gadus, novērtēsim laiku, kurā turpina atklāties Jēzus Kristus Lieldienu noslēpums, Viņa dzīvā klātbūtne Vārdā un sakramentos. Lai kristiešu līdzdalība dievkalpojumos, īpaši svētdienās, vieno katru ticīgo aizvien vairāk ar Jēzu Kristu, Jaunavu Mariju un svētajiem pateicības, slavēšanas un žēlastības dzīves sadraudzībā!

Latvijas Universitātes aizsākumiem – 100

1919.gada 8. februārī Latvijas Padomju valdība uz Rīgas Politehniskā Institūta bāzes nodibināja Latvijas augstskolu, kas no 1923. gada pazīstama kā Latvijas Universitāte (LU).

Universitāte, pretēji senajām skolām un klosterekolām, vairs nemēģina audzināt studentu un organizēt pētījumus ņemot vērā vienīgi individuālu pilnību vai reliģiskās kopienas vajadzības. Universitāte drīzāk atveras visai sabiedrībai un tās prasībām, pilsētas un valsts jaunajai situācijai, kāda arī iestājās pirms

100 gadiem: piedāvāt augstākā līmeņa plaša profila zināšanu apguvi Latvijā.

Sakarā ar šo plašāko perspektīvu svarīgi bija sasniegt zināšanu vienotību, dažādu zināšanu aspektu saplūšanu un globāla realitātes skatījuma atklāšanu. Tas viss bija ietverts Romas katolisko izglītības tradīciju centienos izpētīt vienu un visaugstāko Dieva patiesību, kas atspoguļojas atsevišķajās patiesībās, kuras cilvēka prāts spēj izpētīt. Universitātes jēdziens ietver universālismu, proti, atvērtību visai patiesībai, kas pievelk un aptver katru. Tā ir Dieva un cilvēka

patiesība, Iemiesotais Vārds. Šādi izcelts, vismaz netieši, ir arī cilvēks, kas spēj analizēt, pārdomāt, izspriest, izpētīt un apbrīnot katru vērtību un visu skaistumu.

Apstākļos, kad dominēja spēka pielietojums un tendence uz netaisnību, tieši universitātēs tika izcelts prāta un tiesību primāts. Civilie un kanoniskie likumi tika izstrādāti tieši universitātēs. Tieši tur ieviesās tādi kristīgi jēdzieni kā persona un kopība, nostiprinājās tādas vērtības kā cilvēka cieņa, brīvība un solidaritāte. Universitātēs nereti sanāca studenti no malu malām un tur attīstījās kristīgās kultūras gaisotne. Diemžēl Latvijā nebija nostiprinājusies šāda intelektuāla tradīcija. Padomju ideoloģija neuzskatīja Kristus Baznīcu par dialoga un sadarbības partneri izglītības jomā.

Būtu jāattīsta jauns cilvēciskums, kas atvērts transcendentām vērtībām, kas būtu visdrošākais pamats šādam humānismam. Lai sasniegtu šo mērķi, jāveicina dialogs un kopīgi pētījumi starp speciālistiem dažādās zinātniskās, filozofiskās, literārās, mākslinieciskās un reliģiskās jomās. Šajā ziņā jānovērtē Baznīcas teoloģijas ieguldījums.

Baznīcai un universitātei ir kopīgs mērķis. Abas tās savā veidā meklē patiesību, garīgu progresu, universālas vērtības, plašu realitātes izpratni, cilvēka integrālu attīstību, Visuma noslēpumu izpratni. Savstarpējā sapratne var tikai palīdzēt sasniegt šos cēlos mērķus.

No vēstures avotiem zinām, ka katoliskā Baznīca dibināja universitātes visā Eiropā. Tā to darīja, izmantojot iepriekšējo pieredzi, kristiešiem iesaistoties „laika zīmju” izziņāšanā. Tas bija īsts „cilvēka attīstības” darbs, kurš turpinās arī tagad, diemžēl ne LU tiešajās struktūrās.

Baznīca reizē evaņģelizē un veicina cilvēka spēju uzplaukumu, piedāvājot savu sadarbību katram, ieskaitot universitātes un kultūras pasauli. Šāda sadarbība ir iespējama, vēlama un noteikti rezultatīva, un par to jāiestājas, svinot Latvijas Universitātes aizsākumu simtgadi.

PAR LATVIJU UN BRĪVĪBU

Pirms 100 gadiem 20. februārī Latvijas

Padomju valdība izdeva dekrētu „Par baznīcas šķiršanu no valsts un skolas šķiršanu no baznīcas,” kas pilnībā atkārtoja Padomju

Krievijā 1918. gada 23. janvārī izdotā dekrēta tekstu. Teorētiskais ateisms līdz ar revolucionāro optimismu šķiru cīņu ietvaros bija iestrādāts marksismā – ļeņinismā, piedāvājot sociālās taisnības un zināšanu ideālus, kuri iesakņojās kara izpostītajās cilvēku dvēselēs. Augstākās vērtības ikdienas uzvedībā praktiski noteica izdzīvošanas apstākļi un saimnieciski – materiālo labumu iegūšana un saglabāšana. Padoties politiskajām vētrām un ideoloģiskai sašķeltībai, nebija taču viegli atklāt kopību cilvēku attiecībās, atbildību par nākotni, kurā mazinātos atsvešinātība, atstumtība un nabadzība.

Ideoloģiskais ateisms varbūt daudziem pat nebija aptverams, taču auglīga augsne pastāvēja praktiskā neticībā, reliģiskā vienaldzībā un formālā kristīgo rituālu praktizēšanā. Cilvēki bija jūtīgi pret ļaunuma problēmu, uzskatot, ka tieši zinātne atrisinātu visas problēmas un nestu cilvēcei laimi. Tikai ar laiku pieauga pārliecība, ka zinātne bez sirdsapziņas brieduma var izpostīt cilvēka sadzīvi, ne viss zinātniski iespējama ir morāli pieņemams, ne visi saukļi un ieceres miera un taisnības labā

īstenojas uzreiz un vardarbība pat cēlu ideālu un mērķu labā nav attaisnojama.

Daudzi materiālajās rūpēs bija zaudējuši pašākus apvāršņus, aizmirstot, ka „cilvēks nedzīvo no maizes vien, bet arī no ikviena vārda, kas iziet no Dieva mutes” (Mt 4, 4). Baznīca, respektīvi, garīdzniecība, pārsvarā tika uztverta kā kungu šķira, kas apspiež citus reliģijas un sociāli – kulturālo uzstādījumu vārdā, bet skolniekus māca tumsonībai. Daudzi kristieši tiešām bija apguvuši tikai katehisma ābeci, ikdienā attālinājušies no savas draudzes, viegli padodoties agresīvā sekulārisma kārdinājumam graut un postīt jebkādu tradīciju gaišās nākotnes vārdā.

Izdzīvošanai tomēr nākas atrast citus dzīves pamatus, ievirzes un nozīmes, ja arī cilvēka dziļās ilgas bija apspiestas, reliģiskās vajadzības neapmierinātas. Garīgo tukšumu aizpildīja sociāli politiskā ideoloģija: dialektiskais materiālisms. Sociālisma rituāli (piemēram, gājieni) ieguva sekulāras „reliģijas” raksturu, ticību Dievam un Baznīcas autoritātei nomainīja uzticēšanās partijas un valsts vadībai, personības kulta tendences.

Bezdievības iespaidā cilvēki pameta dzīvā ūdens avotus un to vietā pievērsās tukšām cisternām (sal. Jer 2, 13), ja arī bieži vien mēģināja apslēpti un sāpīgi meklēt dzīvē lielāku skaidrību un prieku. Kas tad varēja tiem palīdzēt atklāt, līdzīgi pravietim Elijam, patieso Dieva vaigu - ne kā vardarbīgo soģi, bet Mīlestību, kas klātesoša nevis vētrā, bet maigā vēja plūsmā, kuru uztver mīlestības, maiguma, skaistuma un labestības, taisnības un solidaritātes pārņemta sirds? (sal. 1 Ķēn 19, 11 – 13).

Ticība nevis novērš no ikdienas problēmām, bet palīdz tās risināt ar mūžībā

vērstu cerību. Ticība atver prātu dzīves noslēpumu plašumiem un ir saskaņojama ar zinātņi tās nostādītājās robežās.

Kristiešiem tajā laikā vēl nācās apgūt un padziļināt dialogu ar citādi domājošiem cilvēkiem, īpaši izglītoto „inteliģenci,” kuri radīti, atpestīti, lai īstenotu Svētajā Garā savu aicinājumu. Daudzi kristieši, ieskaitot garīdzniekus, bija praktiski palīdzējuši kara, nabadzības, bēgļu gaitās un vardarbībā cietušajiem. Tie šādi sēja cilvēku prātos un sirdīs alternatīvu bezdievībai un agresīvam sekulārismam: kristīgu dzīvesveidu Dieva žēlastībā, žēlsirdīgā Dieva pieredzi, Viņa Vārda pārveidojošo spēku. Tomēr bez šīs garīgās sēšanas vēl notika brīvības cīņas, lai Latvijas himnā ietvertos lūgšanu vārdus tautu dēli un meitas dziedātu ar iekšēju pārliecību bez ārējiem draudiem.

SVĒTDIENAS SKOLAS NODARBĪBAS

uzsākas 2019.g. 10. februārī,
svētdien

SV. JĒKABA KATEDRĀLĒ
plkst.13.15

Visi laipni aicināti, kas vēlas tapt kristīti,

pieņemt pirmo Svēto Komūniju

(IET PIE DIEVGALDA),

laulāties,

iepazīt vai padziļināt

Katoliskās Baznīcas

ticības mācības pamatus

Aicināti – skolas vecuma bērni, jaunieši

un pieaugušie visās vecuma grupās.

Redakcijas adrese:

M. Pils 2, Rīga, LV-1050

Tāl.: 28882358

E-pasts: vestnesitis@gmail.com

Vestnesīša numuri pieejami:

Redkolēģija:

Atbildīgais: pr. P. Kļaviņš

Datorsalikums: Inga, Stella

Metiens: 500 eks.

www.jekabakatedrale.lv